

NORSK KATOLSK BISPERÅD
LITURGIKOMMISSJONEN

INVITASJON
TIL KIRKEMUSIKERSAMLING
(FAGDAG)

tirsdag 16. september
i St. Johannes kirke, Bredtvet

Gradualekomiteen som er knyttet opp til liturgikommisjonen er nå kommet så langt med arbeidet med Norsk Graduale at det vil være hensiktsmessig å presentere noe av arbeidet for kirkemusikere, og ikke minst å få tilbakemeldinger før arbeidet kommer så langt at prosessen låses mer eller mindre.

Eller for å si det på en annen måte: Det er bedre å få kritikk nå enn når et graduale er trykt. Nå finnes det realistiske korrigerings- og forbedringsmuligheter.

I tillegg kommer at vi alt nå ønsker å skape interesse for det materialet som i fremtiden skal bli allment tilgjengelig, og som forhåpentligvis vil gjøre det mulig å heve den liturgiske kvalitet ytterligere i forhold til hva som nå er tilfellet.

Derfor inviteres kirkemusikere og andre med forhold til liturgisk sang og musikk til en fagdag i St. Johannes kirke, Bredtvet, tirsdag 16. september kl 10.00-16.00.

Samtidig gjør vi oppmerksom på at dette ikke vil være en fagdag som går på kirkemusikk eller liturgisk sang generelt, men på det spesielle som er knyttet til den kommende bok *Norsk Graduale* (og stoffet er mer enn nok til å fylle en dag!).

Hva skal Norsk Graduale inneholde?

Fra gradualekomiteen arbeides det ut fra at den kommende boken *Norsk Graduale* skal inneholde liturgiske sanger med melodier til

- Samtlige søndager
- Samtlige høytidsdager (*sollemnitas*; til nå kalt «høytid»)
- Noen (skjønnsmessig utvalgte) festdager
- Ritual for dåp av barn
- Ritual for konfirmasjon
- Ritual for feiring av ektevigsel
- Annet etter skjønn

For den enkelte dag legges det opp til å ta med tekster og melodier til

- Inngangssang (bestående av inngangsantifon og vers; inngangsantifonen er til nå kalt «inngangsvers»)
- Responsoriesalme (vanligvis egne for år A, B og C)
- Kommunionssang (bestående av kommuniionsantifon og vers; kommuniionsantifonen er til nå kalt «kommuniionsvers»)
- Omkved for «halleluja» og erstatningsomkved til fastetiden
- Andre sanger som er spesielle for den enkelte dag eller kirkelige handling

Det legges altså ikke opp til å ta med vanlige «hymner» (salmeboksalmer) fra f.eks. *Lov Herren*. Det betyr ikke at målet er få slutt på bruken av hymner i liturgien, men det dekkes på andre måter enn ved den kommende Norsk Graduale. Gradualekomiteen tar ikke standpunkt til om det bør synges «liturgiske sanger» eller hymner, men vil legge til rett for sang av «liturgiske sanger» der dette velges/foretrekkes. (Mht. responsoriesalmen er det ikke tillatt å erstatte den med hymne; men den kan leses om det ikke lar seg gjøre å synge den.)

Det legges følgelig heller ikke opp til å dekke f.eks. samtlige hverdager eller helgendager (selv om mange av de sanger som utarbeides også kan brukes på disse dager).

Typiske Kyriale-ledd er ikke tatt med. Det ville gjøre boken for omfattende, og er dessuten i dag relativt godt tilgjengelig.

Foreløpig arbeides det ut fra ideen om at den trykte boken vil inneholde tekster og melodi for en stemme. Digitalt vil man kunne hente melodier for flere stemmer og orgelsats. Men dette opplegg er i høy grad gjenstand for drøftelse.

Hvor langt er arbeidet kommet?

Av de ting som nevnes ovenfor, er alt sangene til *Ritual for dåp* av barn ferdige og for lengst godkjent av Vatikanet. Sangene til *Ritual for konfirmasjon* og *Ritual for feiring av ektevigsel* er nå til godkjenning i Vatikanet. Så her er det ikke mye

å endre på, men arbeidet viser hva man har lagt opp til så langt.

Stort sett har gradualekomiteen arbeidet seg gjennom «festkirkeåret» med tilsvarende dager i helgenåret. Når det gjelder «det alminnelige kirkeår», har komiteen så vidt kommet i gang med dette. Så spesielt her ligger korrigerings- og forbedringspotensialet.

Arbeidet med Norsk Graduale går helt bevisst parallelt med arbeidet med nytt missale og lektionarium på norsk.

Hvorfra kommer melodiene?

Komiteen har arbeidet langs to linjer:

- Samle foreliggende materiale (i og utenfor *Lov Herren*) og legge opp til bruk av dette når det ser ut til å holde godt mål
- Få nykomponert melodier der hvor dette mangler (her har man ofte fått komponert flere melodier, og så gjort valg)

Komiteens valg er selvfølgelig gjenstand for åpen diskusjon.

Hva bør det tas standpunkt til?

Under fagdagen ønsker komiteen at det tas standpunkt til flest mulig viktige og generelle spørsmål:

- Er man tilfreds med hva slags stoff som det legges opp til å ta inn i Norsk Graduale?
- Hvordan bør Norsk Graduale foreligge (trykt, digitalt, blandet)?
- Hva slags format og ytre forhold bør gjøres gjeldende for en trykt utgave?
- Hvordan bør melodiene i versene markeres (understrekning, fet skrift, kursiv, ingen ting)?
- Er bruken av oversettelsen i Bibel 2024 (med visse avvik) tilfredsstillende?
- Er det greit at man bruker andre oversettelser der hvor disse har tilfredsstillende melodi (slik bisperådet har bestemt)?
- Hva slags register er ønskelig?
- Hva slags «innledende tekst» er ønskelig?

Videre bør ulike typer sanger – slik det nå foreligger fra komiteen – prøvesynges, både enstemmig og flerstemmig, med og uten orgel.

Her ønsker vi aktivitet fra deltagerne i fagdagen, og vi ønsker tilbakemelding på det som så langt er gjort.

Hvem utgjøre gradualekomiteen og liturgikommisjonen?

Norsk katolsk bisperåd (NKB) er et relativt uoffisielt nasjonalt bispeorgan under Den nordiske bispekonferanse (NBK). Det er i praksis NKB som avgjør liturgiske spørsmål i Norge selv om den formelle myndighet ligger høyere opp. NKB har oppnevnt liturgikommisjonen, og senere to spesialkomiteer, nemlig gradualekomiteen og lektionariekomiteen. NKB har bare i begrenset utstrekning endret på forslag fra liturgikommisjonen (og gradualekomiteen). Derfor er det i kommisjonen og komiteene at de fleste spørsmål i praksis avgjøres.

Gradualekomiteen består av

- Liturgikommisjonens viseformann, *formann*
- Sr. Ragnhild Marie Bjelland OP
- Olav Rune Ekeland Bastrup
- Helge Landmark

Liturgikommisjonens sekretær er også sekretær for gradualekomiteen.

Gradualekomiteen møtes relativt ofte (noen ganger hver måned) til dagsmøte.

Liturgikommisjonen har disse medlemmer:

- Biskop Bernt Eidsvig Can.Reg., *formann*
- Mgr. Torbjørn Olsen, *viseformann*
- Pastor Frode Eikenes
- Pastor Arne Marco Kirsebom
- Pater Mirosław Książek MSF (Polen)
- Pastor Ragnar Leer Salvesen
- Pastor Sigurd Markussen
- Sr. Ragnhild Marie Bjelland OP
- Kristin Heffermehl
- Nils Heyerdahl
- Heidi Øyma
- Knut Ødegård (Island)
- Olav Rune Ekeland Bastrup

NKBs medlemmer og sekretær har møterett i kommisjonen

Diakon Sigurd Hareide er lønnet sekretær for kommisjonen

Liturgikommisjonen møtes tre-fire ganger i året til to-tre dagers møte.

Praktiske ting

Det er viktig alt nå å merke seg tid og sted for fagdagen. Gi gjerne beskjed til sekretæren om dere finner dette interessant og vil melde dere på.

Invitasjon med fullt program og påmeldingsfrist vil sendes ut senere.

Deltagelse vil være gratis, men reise og opphold må man ordne med selv.

Til fagdagen håper vi at et prøvetrykk av deler av *Norsk Graduale* vil foreligge.

Stabekk, 6. mai 2025.

Torbjørn Olsen
Gradualekomiteens formann

E-post til komitesekretær Sigurd Hareide: Sigurd.Hareide@katolsk.no